

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Burduja Victoria în numele inculpatului Țurcan Mihail, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2021, în cauza penală în privința lui

Țurcan Mihail XXXX

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 24.12.2020– 21.01.2021;

Instanța de apel: 19.02.2021 – 14.04.2021;

Instanța de recurs: 24.08.2021 – 24.11.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 21 ianuarie 2021, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Țurcan Mihail a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de articolele 186 alin. (2) lit. c) și d), 179 alin. (1), 155, 155, 280 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal și, în baza acestei Legi, i s-a stabilit pedeapsa:

- pe 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal – 2 (doi) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- pe art. 179 alin. (1) Cod penal – 1 (un) an închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- pe art. 155 Cod penal – 1 (un) an închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- pe art. 155 Cod penal – 1 (un) an închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- pe art. 280 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal - 8 (opt) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu aplicarea amenzii în mărime de 1 000 u.c., echivalent cu 50 000 (cincizeci mii) lei.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total, lui Țurcan Mihail s-a stabilit o pedeapsă definitivă de 13 (treisprezece) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu aplicarea amenzii în mărime de 1 000 u.c., echivalent cu 50 000 (cincizeci mii) lei.

Acțiunea civilă înaintată de către Ababii Mihaela împotriva lui Țurcan Mihail, prin care s-a solicitat încasarea din contul lui Țurcan Mihail, în beneficiul lui Ababii Mihaela a prejudiciului material în sumă de 1 500 lei, prejudiciul moral în sumă de 50 000 lei, prejudiciul moral estimat în mărime de 50 000 lei cauzat minorului XXXXX, al cărui reprezentant legal este și cheltuielile de asistență juridică suportate de partea vătămată în mărime de 2 000 lei, a fost admisă parțial.

S-a dispus încasarea de la Țurcan Mihail în contul lui Ababii Mihaela, prejudiciul material în sumă de 311,2 (trei sute unsprezece,2) lei, prejudiciul moral în sumă de 50 000 (cincizeci mii) lei, prejudiciul moral în mărime de 50 000 (cincizeci mii) lei, cauzat minorului XXXXX, cheltuielile de asistență juridică suportate în mărime de 2 000 (două mii) lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

S-a dispus încasarea de la Țurcan Mihail în contul statului, cheltuielile judiciare și anume: 448 lei pentru executarea raportului de expertiză judiciară nr. 202002P3424 din 06.11.2020, 448 lei pentru executarea raportului de expertiză judiciară nr. 202002P3460 din 10.11.2020, 448 lei pentru executarea raportului de expertiză judiciară nr. 202002P3461 din 10.11.2020, 320 lei pentru executarea raportului de expertiză judiciară nr. 202002D2080 din 24.11.2020, 1078 lei pentru executarea raportului de expertiză judiciară nr. 202035A0615 din 30.11.2020, 448 lei pentru executarea raportului de expertiză judiciară nr. 202002P3425 din 06.11.2020, 448 lei pentru executarea raportului de expertiză judiciară nr. 202002P3459 din 10.11.2020, în total 3638 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că, Țurcan Mihail, în perioada de timp 26 - 28.10.2020, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns în domiciliul lui Teaca Constantin situat în s. Chirca, raionul Anenii Noi, de unde a sustras pe ascuns un ferăstrău electric de model „Makita UC4003A” în valoare de 500 lei, un aparat de găurit electric de model „DWT SBM500 VS” în valoare de 700 lei, un polizor unghiular de model „PITM” în valoare de 700 lei, o motocoasă de model „ProCraft T4200” în valoare de 1500 lei, un televizor în valoare de 800 lei, o mașină de frezat de model „Panasonic” în valoare de 250 lei, o mașină de frezat de model „SURKER” în valoare de 250 lei, un telefon mobil de model „Fly” în valoare de 300 lei, un telefon mobil de model

„Tolus” în valoare de 50 lei, o boxă de model „Panasonic” în valoare de 400 lei și bani în sumă de 300 lei, cauzându-i astfel lui Teaca Constantin, o daună materială considerabilă în sumă totală de 5750 lei.

Prima instanță a statuat că prin acțiunile sale, Țurcan Mihail a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în încăpere, cu cauzare de daune în proporții considerabile.

Tot el, la 05.11.2020, aproximativ la ora 05⁰⁰, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a pătruns ilegal fără consimțământ, în domiciliul închiriat de Ababii Mihaela, situat în sat. xxxxxx, raionul Anenii Noi și la cererea insistentă a ultimei de a părăsi domiciliul, a refuzat.

Prima instanță a constatat că prin acțiunile sale, Țurcan Mihail a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal, violarea de domiciliu, adică pătrunderea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de a-l părăsi la cererea ei.

Tot el, în prelungirea acțiunilor sale criminale, la 05.11.2020, aproximativ la ora 05⁰⁰, aflându-se în domiciliul închiriat de Ababii Mihaela, situat în sat. XXXXX, raionul Anenii Noi, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a amenințat-o cu omor pe Mihaela Ababii, aplicând cuțitul la gât, cauzându-i leziuni corporale manifestate prin plagă tăiată, excoriații la nivelul gâtului, și la nivelul articulațiilor interfalangiene a degetului la ambelor mâini, care conform raportului de expertiză judiciară nr. 202002P3425 din 06.11.2020 se califică ca vătămare corporală ușoară, amenințare pe care victima a sesizat-o ca fiind reală.

Prima instanță a statuat că prin acțiunile sale, Țurcan Mihail a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 155 Cod penal, amenințarea cu omor, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări.

Tot el, în prelungirea acțiunilor sale criminale, la 05.11.2020, aproximativ la ora 05⁰⁰, aflându-se în domiciliul închiriat de Ababii Mihaela, situat în sat. XXXXX, raionul Anenii Noi, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a amenințat-o cu omor pe Straistă Nadejda, aplicând lovitura cu cuțitul în regiunea feței, cauzându-i leziuni corporale manifestate prin echimoze și excoriații la nivelul feței, care conform raportului de expertiză judiciară nr. 202002P3459 din 10.11.2020, se califică ca vătămare corporală neînsemnată, amenințare pe care victima, a sesizat-o ca fiind reală.

Prima instanță a constatat că prin acțiunile sale, Țurcan Mihail a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 155 Cod penal, amenințarea cu omor, dacă a existat pericolul realizării acestei amenințări.

Tot el, la 05.11.2020, aproximativ la ora 05¹⁵, fiind în stare de ebrietate alcoolică, după ce a pătruns ilegal în domiciliul închiriat de Ababii Mihaela,

situat în sat. XXXXX, raionul Anenii Noi și a amenințat-o pe ultima și pe Straistă Nadejda cu moartea, i-a luat în calitate de ostatici pe minorii ce se aflau în domiciliu, XXXXX, a.n. xxxx, XXXXX, a.n. xxxx și XXXXX, a.n. xxxx, după care amenințând că omoară copiii, i-a cerut lui Ababii Viorel și Ababii Mihaela să o aducă în fața lui pe soția sa Țurcan Olga, cu care este în proces de divorț iar după ora 05³⁰, fiind înarmat cu două cuțite, sub aceleași amenințări că omoară copiii, declarând că le taie gâtul, a cerut angajaților Inspectoratului de Poliție Anenii Noi veniți la fața locului, să o aducă în fața lui pe soția sa, Țurcan Olga și după mai multe ore de negocieri privind eliberarea copiilor, Țurcan Mihail l-a scos la ușa casei pe minorul XXXXX și ținându-l în fața sa, i-a pus cuțitul la gât și stabilind un termen de câteva secunde, în prezența la mai mulți angajați ai poliției, îi cerea Olgăi Țurcan să-l numească și să-l aducă în fața lui pe amantul acesteia, acțiunile lui Țurcan Mihail luând sfârșit la ora 08⁵⁰, când angajații poliției au intervenit în forță și l-au imobilizat.

Astfel, prima instanță a stabilit că prin acțiunile sale, Țurcan Mihail a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 280 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, luarea de ostatici și amenințarea cu omor, cu scopul de a sili un grup de persoane să săvârșească o acțiune în calitate de condiție pentru eliberarea ostaticilor, săvârșită cu bună știință asupra mai multor persoane minore.

Cauza penală în privința lui Țurcan Mihail a fost examinată în prima instanță în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Burduja Victoria în numele inculpatului Țurcan Mihail, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei penale conform ordinii stabilite pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care lui Țurcan Mihail, recunoscut culpabil în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, să fie numită pedeapsa penală de 3 luni închisoare, art. 179 alin.(1) Cod penal – o pedeapsă penală de 3 luni închisoare, art. 155 Cod penal – o pedeapsă penală de 3 luni închisoare, pe art. 155 Cod penal – o pedeapsă penală 3 luni închisoare, art. 280 alin. (2) lit. b), c) Cod penal – o pedeapsă penală de 6 ani închisoare, în temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial a-i stabili pedeapsă penală definitivă sub formă de 7 ani închisoare, fără aplicarea amenzii penale.

3.1 În conținutul cererii de apel depuse, avocatul a invocat că:

- sentința este pasibilă de a fi casată, deoarece au fost comise erori de drept la individualizarea pedepsei penale în raport cu circumstanțele săvârșirii infracțiunii, precum și faptul că, instanța de fond nu a relevat circumstanțele de fapt și de drept;

- cauză penală a fost examinată în procedură simplificată, în baza

prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, iar în cadrul cercetării judecătorești, condamnatul a recunoscut integral fapta incriminată, nu a negat săvârșirea infracțiunii, a conștientizat și s-a căit sincer de fapta comisă;

- la stabilirea categoriei pedepsei, instanța de fond, nu a luat în considerație și nu a supus aprecierii circumstanțele reale ale cauzei, precum și cele personale, cum ar fi circumstanțele atenuante în conformitate cu prevederile art. 79, art. 78 Cod penal, precum și prevederile art. 7, 75 Cod penal, or instanța urma să rețină contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, căința sinceră de fapta comisă, faptul că în urma comiterii infracțiunii condamnatul a conștientizat fapta umiltoare comisă, poziția psihică a condamnatului față de consecințele survenite, circumstanțele personale ale inculpatului, inculpatul a manifestat o atitudine corectă față de derularea procesului penal și a celui judiciar, vârsta inculpatului;

- instanța de fond nu a ținut cont de faptul că, Țurcan Mihail este învinuit de săvârșirea a mai multor categorii de infracțiuni: ușoară - art. 179 Cod penal, mai puțin gravă - art. 186 alin. (2) Cod penal, art. 155 Cod penal, art. 155 Cod penal și infracțiune gravă - art. 280 alin. (2) Cod penal;

- instanța urma să rețină prevederile art. 84 Cod penal, în cazul în care persoana este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni ușoare și/sau mai puțin grave, pedeapsa definitivă poate fi stabilită și prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră;

- prevederile art. 84 Cod penal, oferă dreptul instanței de a efectua un cumul parțial al acestora;

- soluția instanței de fond privind încasarea de la Țurcan Mihail a cheltuielilor judiciare pentru instrumentarea cauzei penale în mărime de 3 638 lei, este lipsită de suport factologic și juridic.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2021 a fost respins apelul avocatului Burduja Victoria în interesele inculpatului Țurcan Mihail, declarat împotriva sentinței ca fiind nefondat, cu menținerea fără modificări a sentinței contestate.

4.1 Instanța de apel a constatat că judecata în instanța de fond s-a desfășurat pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, iar prima instanță a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală, în cadrul urmăririi penale nu au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce a condiționat concluzia instanței de apel de menținere a situație de fapt reținute în rechizitoriu și de către prima instanță.

Instanța de apel a stabilit că instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat

probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Țurcan Mihail în baza articolelor 186 alin. (2) lit. c) și d), 179 alin. (1), 155, 155, 280 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal.

Examinând probatorul administrat, instanța de apel a considerat dovedită în afara dubiilor rezonabile vina inculpatului Țurcan Mihail prin următoarea sistemă de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile inculpatului depuse în prima instanță și în instanța de apel, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.11.2020, procesele-verbale de ridicare din 04.11.2020 și 05.11.2020, procesul-verbal de examinare a obiectului din 30.11.2020, raportul de expertiză judiciară nr. 202002P3424 din 06.11.2020, raportul de expertiză judiciară nr. 202002P3425 din 06.11.2020, raportul de expertiză judiciară nr. 202002P3459 din 10.11.2020, raportul de expertiză judiciară nr. 202035A0615 din 30.11.2020, raportul de evaluare psihologică pe numele lui XXXXX, declarațiile părții vătămate Ababii Mihaela, declarațiile părții vătămate Straistă Nadejda, declarațiile părții vătămate Teaca Constantin, declarațiile martorului Țurcan Olga, declarațiile martorului Ababii Viorel, declarațiile martorului Tarnovschi Iurie, declarațiile martorului Hartonenco Nicolai.

Instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 27 Cod de procedură penală, verificând probele administrate prin prisma prevederilor art. 95 Cod de procedură penală, adică din punct de vedere a admisibilității lor, le-a apreciat ca fiind pertinente concludente și utile, ori în ședință nu s-au stabilit circumstanțe care să indice la admiterea a careva încălcări esențiale, ce ar determina neadmiterea lor.

Referitor la stabilirea pedepsei penale inculpatului, instanța de apel a constatat că instanța de judecată, la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Țurcan Mihail a ținut cont de prevederile articolelor 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor: ușoare (art.179 alin.(1) Cod penal), mai puțin grave (art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, art. 155 Cod penal, art. 155 Cod penal) și grave (art. 280 alin.(2) Cod penal), de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din intenție, de personalitatea inculpatului care anterior a fost condamnat pentru diferite infracțiuni inclusiv pentru infracțiune similară prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal, fapt confirmat prin revendicarea anexată la dosar.

Efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în

viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, instanța de apel a considerat că, în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse în formă de închisoare, în cuantumul dispus de prima instanță.

Instanța de apel a reținut că, aplicând prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, instanța de fond justificat și legal i-a stabilit lui Țurcan Mihail o pedeapsa definitivă de 13 (treisprezece) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu aplicarea amenzii în mărime de 1 000 u.c., echivalent cu 50 000 (cincizeci mii) lei.

Instanța de apel a considerat că anume această pedeapsă este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunile comise de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptelor comise de inculpat, cât și personalitatea inculpatului.

Instanța de apel a constatat că instanța de fond justificat a conchis că o pedeapsă privativă de libertate este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, or, inculpatul Țurcan Mihail a comis infracțiuni cu intenție, deși acesta nu este la prima sa abatere de la lege, fapt ce denotă că, cele comise nu constituie un incident în biografia acestuia.

În cele din urmă, instanța de apel a ajuns la concluzia că, scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului Țurcan Mihail, va fi pe deplin atins, doar prin menținerea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 13 (treisprezece) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis cu aplicarea amenzii în mărime de 1000 u.c, stabilit de instanța de fond.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiată solicitarea avocatului privind aplicarea unei pedepse mai blânde în privința inculpatului Țurcan Mihail, or, inculpatul nu este la prima sa abatere de la lege, acesta anterior a comis alte infracțiuni, inclusiv similare, fiind condamnat la pedepse mai blânde, însă toate acestea au fost ignorate de inculpat, care ulterior a comis din nou o infracțiune violarea de domiciliu.

La acest capitol, instanța de apel a reținut că instanța de fond și-a argumentat riguros soluția și a motivat hotărârea pronunțată, invocând motive clare din care considerent a ajuns la concluzia că aplicarea unei pedepse mai blânde, nu va asigura atingerea scopului prevăzut la art. 61 Cod penal.

A mai notat că, recunoașterea vinovăției și căința sinceră a inculpatului nu constituie circumstanțe privind aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea fixată de prima instanță, or, acestea circumstanțe au fost luate în considerație de către instanța de fond la individualizarea pedepsei și grație acestora a beneficiat de reducerea pedepsei.

În concluzie, instanța de apel a indicat că instanța de fond a luat în considerație toate circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, dar și gravitatea infracțiunilor săvârșite și valența relațiilor sociale prejudiciate și a ajuns la soluția justificată de numire inculpatului Țurcan Mihail a unei pedepse în formă de închisoare pe un termen de 13 ani.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Burduja Victoria în numele inculpatului Țurcan Mihail, prin care invocând incidența *pct. 6 și 10* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, rejudecarea cauzei și adoptarea unei hotărâri prin care inculpatului, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial să-i fie stabilită o pedeapsă penală definitivă sub formă de 7 ani închisoare, fără aplicarea amenzii penale.

5.1 În susținerea recursului avocatul invocă că:

- instanțele de judecată nu au ținut cont de faptul că inculpatul a fost învinuit de săvârșirea mai multor categorii de infracțiuni;

- nu este de acord cu soluția instanțelor de judecată privind aplicarea prevederilor art. 84 Cod penal prin stabilirea unei pedepse penale definitive, pentru concurs de infracțiuni și cumul total, fiind stabilită pedeapsa de 13 ani închisoare și nu a dispus stabilirea pedepsei definite prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră;

- nu s-a efectuat calculul și nu s-au stabilit limitele pedepsei conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, iar instanța urma să stabilească următoarele limite: art. 186 alin. (2) Cod penal – termen maxim 1,3 ani, art. 179 alin. (1) Cod penal – termen maxim 6 luni, art. 155 Cod penal – termen maximal 1 an, art. 280 alin. (2) Cod penal – termen minimal 2 ani – maximal 8 ani;

- instanța nu a ținut cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului;

- este lipsită de suport factologic și juridic soluția instanței de fond privind încasarea de la inculpat a cheltuielile judiciare pentru instrumentarea cauzei penale în mărime de 3 638 lei, atât timp cât aceste cheltuieli sunt prevăzute de puterea executivă și legislativă a Republicii Moldova în bugetul de stat, pentru desfășurarea bună a activității organelor procuraturii și urmăririi penale.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat. Se mai menționează în referință că la caz, criteriile generale și speciale privind individualizarea pedepsei au fost valorificate de instanța de judecată, iar instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent și decizia contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din aceste considerente, Colegiul penal constată că în susținerea recursului depus, avocatul invocă incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, care prevăd că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Instanța de recurs reține că argumentele recursului apărării se concentrează asupra dezacordului cu pedeapsa închisorii aplicate, care în opinia recurentului este prea aspră, instanța urmând să aplice prevederile art. 84 Cod penal, prin stabilirea pedepsei definitive pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial.

În același timp, Colegiul penal constată că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, din care considerente nu se va expune referitor la aceste aspecte.

Așadar, recurentul consideră că instanța de apel neîntemeiat a menținut sentința prin care inculpatului i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă de 13 ani închisoare.

Analizând argumentele recurentului în acest sens, în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, Colegiul penal consideră că în prezenta speță acestea nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, deoarece, potrivit conținutului hotărârilor judecătorești, instanțele și-au motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor articolelor 61 și 75 Cod penal.

Cu referire la critica recurentului, precum că *nu s-au stabilit limitele pedepsei conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală*, Colegiul penal observă că avocatul eronat a calculat și a indicat în recurs limitele pedepselor închisorii.

Colegiul penal reamintește că, potrivit pct. 31 și 32 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 13 din 16.12.2013 cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești, *analizând sintagma "limitelor de pedeapsă prevăzută de lege" deducem că legiuitorul a avut în vedere că pedeapsa, în cazul în care este închisoarea, se reduce cu o treime din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, stabilindu-se noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei inculpatului. Pedeapsa, în cazul în care este închisoarea, se reduce cu o treime din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, stabilindu-se noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei inculpatului.*

Astfel, instanța de apel corect a stabilit pedeapsa inculpatului, reieșind din noile limite ale pedepselor închisorii în coroborate cu art. 364¹ Cod de procedură penală și anume:

- pentru infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) Cod penal: limita maximă – 2 ani și 8 luni (4 ani - 1/3 din 4 ani);
- pentru infracțiunea prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal: limita maximă – 1 an și 4 luni (2 ani - 1/3 din 2 ani);
- pentru infracțiunea prevăzută de art. 155 Cod penal: de la 8 luni (1 an-

- 1/3 din 1 an) până la 2 ani (3 ani - 1/3 din 3 ani);
- pentru infracțiunea prevăzută de art. 280 alin. (2) Cod penal: de la 4 ani (6 ani - 1/3 din 6 ani) până la 8 ani (12 ani - 1/3 din 12 ani).

Instanța de apel, verificând legalitatea sentinței, a ținut cont de gravitatea infracțiunilor comise de inculpat și de valența relațiilor sociale prejudiciate, a analizat personalitatea inculpatului.

Colegiul penal remarcă că instanța de apel just a statuat că, grație recunoașterii vinovăției și căinței sincere, inculpatul a beneficiat de reducerea pedepsei, iar dezacordul recurentului cu pedeapsa definitivă aplicată este neîntemeiată, deoarece pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane, nefiind constatat că corectarea lui este posibilă fără a fi supus răspunderii penale.

Colegiul penal este de acord cu afirmația recurentului, precum că prevederile art. 84 Cod penal, oferă dreptul instanței de a efectua un cumul parțial al acestora, deoarece așa cum prevede art. 84 alin. (1) Cod penal, *...instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate, iar în cazul în care persoana este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni ușoare și/sau mai puțin grave, pedeapsa definitivă poate fi stabilită și prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră.*

Astfel, Colegiul penal evidențiază că lexemul „**poate**” oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme, iar lexemul „**sau**” presupune excluderea pe baza alegerii între două alternative, astfel oferind instanțelor modalitatea de alegere.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Colegiul penal notează că instanța de apel corect a reținut că inculpatul a comis mai multe infracțiuni de diferite categorii, cu intenție, și luându-se în considerație pericolul social al infracțiunilor respective și personalității inculpatului, Instanța de recurs atestă iraționalitatea modificării pedepsei stabilit de prima instanță, menținută de instanța de apel.

Instanța de recurs ordinar menționează că chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolelor din Codul penal, în baza cărora a fost condamnat inculpatul.

Din aceleași considerente, Colegiul penal va respinge critica recurentului, potrivit căreia *instanța nu a ținut cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului și va susține afirmația instanței de apel în acest sens, precum că, anume această pedeapsă este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunile comise de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptelor comise de inculpat, cât și personalitatea inculpatului.*

De asemenea, Colegiul penal consideră neîntemeiate și argumentul recurentului care invocă că *este lipsită de suport factologic și juridic soluția instanței de fond privind încasarea de la inculpat a cheltuielile judiciare pentru instrumentarea cauzei penale*, pentru că pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 101 alin. (2) și (3), 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată **poate** obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța **poate** elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Colegiul penal reține că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului declarat de către apărătorul inculpatului și menținerea sentinței.

Totodată, Colegiul penal reține faptul că, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite

răspunsuri argumentate în acest sens, iar o altă opinie asupra circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*Bujnița vs Moldova*, 16 ianuarie 2007, § 20).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele inferioare nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului i s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Burduja Victoria în numele inculpatului Țurcan Mihail, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2021, în cauza penală în privința lui *Țurcan Mihail XXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **25 ianuarie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie